

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Nyitray Norbert ügyvéd által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - a ... kamarai jogtanácsos által képviselt I. rendű alperes neve (**I. rendű felperes címe**) I. rendű alperes, a Dr. Élő Gábor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Élő Gábor ügyvéd) által képviselt II. rendű alperes neve (**II. rendű alperes címe**) II. rendű alperes és a dr. Poós Gábor Tibor ügyvéd által képviselt III. rendű alperes neve (**III. rendű alperes címe**) III. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2020. július 14. napján meghozott 18.P.20.883/2020/14. számú ítélete ellen a felperes részéről 16. sorszámon és a III. rendű alperes részéről 15. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 3.626.000 (hárommillió-hatszázhuszonhatezer) forintot, valamint 442.100 (négy száznegyvenkétezer-száz) forint elsőfokú perköltséget.

A felperes III. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét elutasítja. A III. rendű alperest a felperes javára megítélt elsőfokú perköltség térítése alól mentesíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 98.600 (kilencvennyolcezer-hatszáz) forint másodfokú perköltséget. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a III. rendű alperesnek 418.440 (négy száztizenkilenc ezer-négy száznegyven) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 315.400 (háromszáztizenötezer-négy száz) forint fellebbezési illeték térítését akként rendezi, hogy abból a felperes 28.400 (huszonnyolcezer-négy száz) forintot, a II. rendű alperes pedig 287.000 (kétszáznyolcvanhétezer) forintot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetével 3.943.000 forint kártérítés, valamint a perköltség egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy 2014. október 21-én megvásárolta az ... forgalmi rendszámú **F. G.** gyártmányú gépkocsit a II. rendű alperestől 3.590.000 forint, az előzetes eredetiségvizsgálat számára kedvező eredményétől feltétezetten esedékes

vételárért. A III. rendű alperes alkalmazottja útján a gépkocsi előzetes eredetiségvizsgálatát elvégezte, aminek alapján az I. rendű alperes jogelődje hatósági bizonyítványt állított ki, melyben megállapította a jármű egyedi azonosító adatainak és okmányainak valóságát, amire tekintettel a vételárat a II. rendű alperesnek kifizette. A rendőrhatalóság a gépkocsit 2015. október 15-én a felperestől lefoglalta, s miután a büntetőeljárásban szakértő közreműködésével megállapítást nyert, hogy a gépkocsi egyedi azonosítói meghamisítottak, azt a rendőrség az eredeti svéd tulajdonos részére rendelte kiadni. Az I. és a II. rendű alperessel szembeni keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:519. §-ára alapította. Az eredetiségvizsgálatot végző III. rendű alperes kárfelelősséget megalapító magatartása szerint abban áll, hogy a vizsgálatot szakvéleménnyel alátámasztottan hibásan végezte el, mert elmulasztotta az előzetes eredetvizsgálati eljárás részletes szabályairól szóló 301/2009. (XII. 22.) Kormányrendeletben (a továbbiakban: Kormányrendelet) felsorolt alapvető vizsgálatok elvégzését, amelyek közül akár egynek az elvégzésével is megállapítható lett volna a gépjármű egyedi azonosító adatainak meghamisítása. Az I. rendű alperes kárfelelősséget megalapító magatartását abban látta, hogy jogelődje valótlan tartalmú hatósági bizonyítványt állított ki és az I. rendű alperes a III. rendű alperes, mint közreműködő mulasztásáért felelősséggel tartozik, mert a közreműködő a hatósági eljárás része, így a III. rendű alperes magatartását a hatóság tevékenységének kell tekinteni. Megítélése szerint az okozati összefüggés szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az adásvételi szerződést az előzetes eredetiségvizsgálat iránti eljárás kezdeményezése előtt már megkötötte, mert az események fordított sorrendje esetén is ugyanez az eredmény következett volna be. A II. rendű alperessel szembeni keresetét a Ptk. 6:175. § (2) bekezdésére alapította, mert a II. rendű alperes jóhiszeműsége ellenére az adásvételi szerződésből származó kötelezettségét megszegte, a gépjármű tulajdonjogát nem tudta átruházni, ezért köteles a szerződésszegésből eredő károk megtérítésére. Kárként a gépjármű vételárát, az eredetiségvizsgálat 16.000 forintos díját, a törzskönyv és a forgalmi engedély kiállításának egyenként 6.000 forintos díját, valamint 24.000 forint vagyonszerzési illetéket, továbbá 301.000 forint, a perbeli gépjármű lefoglalását követően bérelt gépkocsival kapcsolatos költségét vette számításba.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperes elsődlegesen azzal védekezett, hogy a felperes kára és a hatósági bizonyítvány kiállítása között nem áll fenn okozati összefüggés, hiszen az előzetes eredetiségvizsgálat előtt, és annak eredményére tekintet nélkül kötötte meg az adásvételi szerződést és fizette ki a vételárat, amivel a kára bekövetkezett. Másodsorban azzal érvelt, hogy a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknytv.) 33/A. § (1) bekezdése, továbbá a Kormányrendelet 2. § (1) bekezdése alapján a járművek előzetes eredetiségvizsgálatát a közlekedési hatóság - és nem az I. rendű alperes jogelődje - által engedélyezett tanúsító szervezetek, mint közreműködők igénybevételeivel végzi. A tanúsító szervezet - adott esetben a III. rendű alperes - által kibocsátott tanúsítványt a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 38/C. §-a szerint a jogelődje köteles volt elfogadni és a tanúsított tények tekintetében további eljárási cselekményeket nem végezhetett. A nyilvántartásba felvitt adatok helyességéért és az annak alapján kiállított hatósági bizonyítvány adattartalmáért, valamint az előzetes eredetiségvizsgálat esetleges téves eredményéért és az ezzel okozott kárért a közreműködő tanúsító szervezet, adott esetben a III. rendű alperes tartozik felelősséggel, arra is figyelemmel, hogy a közreműködő megválasztásáért jogelődjét felelősség nem terheli, hiszen a III. rendű alperessel a közlekedési hatóság kötötte meg a hatósági szerződést.

A II. rendű alperes azzal védekezett, hogy az általa kereskedelmi forgalomban vásárolt gépjármű tulajdonjogát a Ptk. 5:39. § (2) bekezdése alapján megszerezte. Amennyiben mégsem szerzett volna a gépkocsi felett tulajdonjogot, úgy a Ptk. 6:142. §-a szerinti kimentési ok mindenképpen

megállapítható, hiszen a felperes kára a II. rendű alperes ellenőrzésén kívül eső, előre nem látható okból következett be és tőle a kár elhárítása sem volt elvárható, mert azt az I. és a III. rendű alperesek magatartása okozta. Érvelése szerint nincs okozati összefüggés a kár és azon tény között, hogy a II. rendű alperes tulajdonosa volt-e a gépkocsinak, mert az I. és a III. rendű alperes jogszabályoknak megfelelő eljárása esetén a felperes kára nem következik be, hiszen a gépkocsit nem vásárolja meg.

A III. rendű alperes azzal védekezett, hogy az eredetiségvizsgálatot a társaság egyik alkalmazottja végezte, akivel szemben jogköre nincs, a vizsgáló tevékenységére nincs ráhatása, hisz az oktatását, vizsgáztatását, kóddal való ellátását, ellenőrzését a mindenkor hatóság végzi. Állította továbbá, hogy az eredetiségvizsgálatot a vonatkozó jogszabálynak megfelelően végezte, a festékréteg-vastagság rögzítése nem volt kötelező.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a III. rendű alperest a felperesnek 15 napon belül 3.943.000 forint megfizetésére, továbbá 505.350 forint perköltség megtérítésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság az I. rendű alperessel szembeni keresetet a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése és 6:519. §-a alapján bírálta el, megállapítva, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség speciális feltételei fennállnak. Abból indult ki, hogy a következetes ítélkezési gyakorlat szerint, amennyiben a gépkocsi adásvételi szerződés megkötésének feltétele az eredetiségvizsgálat eredménye, úgy a valótlan tartalmú hatósági bizonyítvány kiadása a vevő kárának releváns oka, ha a járművet tőle lefoglalták és azt az eredeti tulajdonosnak adták ki. A felperes és a II. rendű alperes egyező előadása alapján fogadta el, hogy a vételár megfizetésére az eredetiségvizsgálat elvégzését követően került sor, mert ezzel ellentétes rendelkezést a szerződés sem tartalmaz, hiszen annak 5. pontja csak a vételár kifizetésének napját határozza meg, azt azonban a felek nem rögzítették, hogy arra a szerződés aláírásával egyidejűleg sor került volna. Erre tekintettel megállapíthatónak látta, hogy az I. rendű alperes jogelődjének vitathatatlanul jogellenes magatartása, azaz a valótlan tartalmú hatósági bizonyítvány kiállítása okozati összefüggésben áll a felperes kárával. Ennek ellenére az I. rendű alperessel szemben a keresetet nem találta teljesíthetőnek, mert megítélése szerint az I. rendű alperes mentesül a felelősség alól, hiszen jogelődje a valótlan tartalmú hatósági bizonyítvány kiállítása során úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A III. rendű alperes a Ket. 38/C. § (1) bekezdése és a Kknytv. 33/A. § (1) és (2) bekezdése alapján az engedélyező hatósággal hatósági szerződéses jogviszonyban álló közreműködő tanúsító szervezetként vett részt a hatósági bizonyítvány kiállítására irányuló közigazgatási hatósági eljárásban. A Ket. említett rendelkezése értelmében az I. rendű alperes jogelődje a III. rendű alperes által kibocsátott tanúsítványt köteles volt elfogadni, a gépjármű egyedi azonosító adatainak, vizsgált műszaki adatainak és a járműokmány valódiságának igazolására. E tények tekintetében az eredetiségvizsgálók tanúvallomásával is alátámasztotta az I. rendű alperes jogelődje további eljárási cselekményeket nem végezhetett, azok valóságát sem ellenőrizhette, minden további eljárás nélkül köteles volt a hatósági bizonyítványt kiállítani. Az említett körülmények az elsőfokú bíróság szerint az I. rendű alperesi jogelőd adott helyzetben általában elvárható magatartását támasztják alá.

A III. rendű alperessel szembeni keresetet a Ptk. 6:519. §-a és a 6:540. § (1) bekezdése alapján látta teljesíthetőnek, hiszen a III. rendű alperes az eredetiségvizsgálatot ténylegesen végző személy munkáltatója, így az általa okozott kárért felelősséggel tartozik. A III. rendű alperest az alkalmazottjával szemben a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szerinti jogok, így utasítási jog illették meg, ezért eredményesen nem hivatkozhat arra, hogy az alkalmazottjával

szemben semmilyen jogköre nincs, tevékenységére nincs ráhatása. A perben kirendelt szakértő véleménynyilvánítása alapján aggálytalanul megállapíthatónak látta, hogy a III. rendű alperes az eredetiségvizsgálat elvégzése során megsértette a Korm. rendelet 4. számú mellékletében foglalt vizsgálati szabályokat, mert nem történt meg az egyedi azonosítók - az alvázszám és típustábla - specifikus szerrel történő tisztítása és a festékréteg vastagságának műszeres ellenőrzése. E jogellenes és felróható magatartás nyilvánvalóan okozati összefüggésben áll a felperest ért kárral, így a III. rendű alperest az alkalmazottjáért való felelősség szabályai alapján kötelezte az összegében nem vitatott kár felperes részére történő megtérítésére.

A II. rendű alperessel szembeni kereset elbírálása során abból indult ki, hogy a II. rendű alperes a Ptk. 6:215. § (1) bekezdéséből származó kötelezettségének nem tett eleget, a gépjármű tulajdonjogát a felperesre nem tudta átruházni, hiszen maga sem szerzett a gépkocsin tulajdonjogot, mert azt állításával ellentétben az adásvételi szerződésből kitűnően nem kereskedelmi forgalomban, hanem egy magánszemélytől vásárolta. A szerződésszegésből eredő kárai megtérítését a felperes ennek ellenére nem követelhette a II. rendű alperestől, mert az elsőfokú bíróság szerint a II. rendű alperes a Ptk. 6:142. §-a alapján mentesül a felelősség alól. A károkozó körülmény, nevezetesen, hogy a felperes által megvásárolt gépkocsi lopott volt, az egyedi azonosítóit meghamisították, ezért azt a rendőrség lefoglalta, a II. rendű alperes ellenőrzési körén kívül felmerülő körülmény, hiszen a II. rendű alperes a járművet maga is eredetiségvizsgálat elvégzését követően vásárolta meg, amely vizsgálat az egyedi azonosító adatok, a vizsgált műszaki adatok és a járműokmányok valóságát állapította meg. A II. rendű alperesnek az eredetiségvizsgálatok eredményére nem volt ráhatása és miután a Ket. 83. § (4) bekezdése szerint a hatósági bizonyítvány tartalmát az ellenkező bizonyításáig mindenki köteles elfogadni, a II. rendű alperesnek nem kellett kételkednie a hatósági bizonyítvány tartalmában, abban, hogy a jármű azonosítói nem hamisítottak. Ekként a károkozó körülmény számára nem volt előre látható, az eset sajátosságai folytán pedig nem volt elvárható az sem, hogy a II. rendű alperes ezt a körülményt elkerülje, vagy következményeit elhárítsa.

Az elsőfokú bíróság a pereszes III. rendű alperest a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes kereseti illetékből, előlegezett szakértői díjból és ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megtérítésére.

A felperes az ítélet elleni fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet elutasító rendelkezésének megváltoztatását és az I., valamint a II. rendű alperes III. rendű alperessel egyetemleges, a keresettel egyező marasztalását. Fellebbezése indokaként részben megismételve az elsőfokú eljárásban előadottakat kiemelte, hogy az adásvételi szerződés megkötésének feltétele volt az eredményes eredetiségvizsgálat, amire a felperes a III. rendű alperest kérte fel, amelynek lefolytatására az adásvételi szerződés megkötését követően, de még a vételár kifizetése előtt került sor. A szakértői véleménnyel alátámasztotta e vizsgálat elvégzésére nem a vonatkozó Kormányrendeletben előírtak szerint került sor és az abban felsorolt vizsgálati lépések, módszerek gondos és szakszerű elvégzése esetén a hamisítások felismerhetőek lettek volna, ekként az alvázszám meghamisításának és a motorszám eltávolításának felismerése a III. rendű alperestől elvárható volt. Álláspontja szerint nincs alapja az I. és a III. rendű alperes közötti felelősség szétválasztásának, amint azt a közzétett eseti döntésekből következő ítélkezési gyakorlat is egyértelműen megerősíti. A Debreceni Ítéltábla Pf.21.137/2017/5. számú határozatában kifejtett indokok szerint az előzetes eredetiségvizsgálatot a hivatal közreműködő igénybevételel végzi, amely vizsgálat eredményét a hivatal által kiadott hatósági igazolvány igazolja. Miután a hatóság e jogszabály által megállapított hatáskörét nem ruházhatja át másra, az egész folyamatért a kijelölt szerv felel. A közreműködő a ténymegállapításaival a hatósági eljárás részese, tevékenységét a hatóság tevékenységének kell tekinteni. Az eredetiségvizsgálat eredményéről szóló határozat okozza a kárt akkor is, ha annak

hibája a közreműködő magatartására vezethető vissza, így a közreműködő vizsgálati tevékenységének hibáit közvetlenül kell értékelni a hatóság terhére annak folytán, hogy a téves határozatot a hatóság adta ki. A BDT 2008. évi számában közzétett 1916. számú, továbbá a 2013. évi számában közzétett 2947. számú eseti döntésben levezetett indokok szerint a kárt adott esetben objektív hatásában többek magatartása okozta, így közös károkozásról van szó, a gépjármű eladója és az eredetiségvizsgálatot végző társaság közös kártérítési felelőssége állapítható meg. A BH 2008. évi számában 299. szám alatt közzétett eseti döntésből levezethetően a kár és a jogellenes magatartás közötti oksági láncolatban az a közhatalmi mulasztás minősül meghatározó oknak, amely alkalmas volt az eredmény létrehozására. Adott esetben ez a mulasztás az eredetiségvizsgálat során el nem végzett vizsgálatokban öltött testet, melynek okán nem derült fény a jármű egyedi azonosító adatainak hamisítottságára és az is nyilvánvaló, hogy amennyiben ez kiderül, a felperes a gépkocsit nem vásárolta volna meg, károsodása nem következett volna be. Az, hogy a vizsgáló mulasztása miatt az I. rendű alperes jogelődje hibás hatósági bizonyítványt állított ki, melyre tekintettel az adásvételi szerződés megkötésre került és a felperest károsodás érte, a Ptk. 6:518-6:520. §-ai, 6:522. §-a, valamint a 6:524. §-a szerint megalapítja az I. és a III. rendű alperes kártérítési felelősségét. Az elsőfokú bíróság I. rendű alperessel kapcsolatos döntése téves jogi következtetéseken alapul és az indokolási kötelezettségének sem tett maradéktalanul eleget, mert nem adott teljes körűen számot arról, hogy a felperes I. rendű alperes kárfelelősségével kapcsolatos érveit milyen okból nem találta elfogadhatónak. A II. rendű alperest illetően az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően az eset összes körülményére figyelemmel a mentesülés törvényi feltételei nem állapíthatók meg.

A III. rendű alperes az ítélet elleni fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a vele szemben előterjesztett kereset elutasítását, míg másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult. Fellebbezése indokaként előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel kellő mértékben, kettős mércét alkalmazott az alperesek kárfelelősségének megállapítása során és túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, mert a felperes a III. rendű alperessel szembeni keresete alapjául nem jelölte meg a Ptk. 6:540. § (1) bekezdését, így a bíróság olyan jog alapján marasztalta, amelyre a felperes nem hivatkozott, holott a vele szembeni keresetet téves jogalap megjelölés miatt el kellett volna utasítani. Álláspontja szerint a felperes kára egyrészt a II. rendű alperessel megkötött szerződés megszegéséből, másrészt a hibásan elvégzett előzetes eredetiségvizsgálatból eredően kiállított valótlan tartalmú hatósági bizonyítványból fakadhat. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére marasztalta, hogy jogellenes magatartást a terhére nem állapított meg és az I. rendű alperestől eltérően a III. rendű alperest illetően nem vizsgálta a kártérítési felelősség alóli kimentés kérdését. Hangsúlyozta, hogy a felperes az I. rendű alperes jogelődjével, nem pedig a III. rendű alperessel állt jogviszonyban, a III. rendű alperes a perbeli gépjárművet nem látta és nem is vizsgálta. A Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése és 1. § b) pontja alapján a III. rendű alperes az I. rendű alperes jogelődjével megkötött hatósági szerződés alapján a tényállás tisztázásában közreműködő tanúsító szervezet volt, amelynek magatartásáért a Ptk. 6:148. § (1) bekezdése szerint a közreműködőt igénybe vevő fél - adott esetben az I. rendű alperes - úgy felel, mintha maga járt volna el és a felelősség alóli kimentésre az említett jogszabályi rendelkezés értelmében nincs lehetősége. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest illetően nem vette figyelembe a Ptk. 6:148. § (1) bekezdését, míg a III. rendű alperessel szemben hasonló feltételek fennállása mellett alkalmazta a Ptk. 6:540. § (1) bekezdését, ami szerinte nem lett volna alkalmazható, mert a Kormányrendelet az adott ügyben egyéni felelősséget állapít meg. A Kormányrendelet 9. § (1) bekezdéséből és 10. § (1) bekezdés b) pontjából az a következtetés adódik, hogy a vizsgálatok önálló jogosultsággal rendelkeznek és saját személyükben maguk tartoznak felelősséggel, illetve a szankciók is velük szemben alkalmazhatók. Miután az eredetiségvizsgálók saját tevékenységüket a Kormányrendelet 4. számú mellékletében

foglaltak szerint önállóan végzik, a hatósági bizonyítvány eredményéért közvetlenül felelnek és ebből a szempontból közömbös, hogy a vizsgáló melyik társaság alkalmazottjaként végzi önálló tevékenységét. Az eredetiségvizsgálathoz biztosított technikai eszközök megfeleltek a Kormányrendelet követelményeinek, a vizsgáló tevékenységére pedig sem utasítás terén, sem ellenőrzés terén ráhatása, ráhatása nem volt, erre a jogszabály nem a III. rendű alperest kötelezte, hiszen az iránymutatás az I. rendű alperes jogelődjének, míg az ellenőrzés a közlekedési hatóság feladata volt, ezért az elsőfokú bíróságnak a Munka Törvénykönyvére való hivatkozása téves jogértelmezésből fakad. Az eredetiségvizsgálatot végző, az adatokat felvevő és továbbító személy nem a III. rendű alperes, hanem a perben nem álló **K. T.** volt és amint azt a szakértő is megállapította, az ő felróható szakmai mulasztása eredményezte a valótlan tartalmú hatósági bizonyítvány kiállítását. Az eredetiségvizsgáló nem a munkaviszonyával összefüggésben okozott kárt a felperesnek, amikor nem a Kormányrendelet előírásai szerint végezte az előzetes eredetiségvizsgálatot, amelyért a kifejtettek szerint önálló felelősség terheli. A III. rendű alperes tanúsító szervezetként az adott helyzetben általában elvárható módon járt el, a felperes nem bizonyított olyan jogszabálysértést és mulasztást, amely a károsodásához vezetett.

Kiemelte, hogy a II. rendű alperes Ptk. 6:175. §-án alapuló jogszavatossága szempontjából nincs jelentősége a jóhiszeműségnek. A felperest abból adódóan érte kár, hogy tőle a gépkocsit lefoglalták, és harmadik személynek rendelték kiadni, azon tulajdonjogot nem szerzett, a vételár összegében álló kár tehát a II. rendű alperes magatartásával áll okozati összefüggésben, amelynek visszafizetésére a jó- vagy rosszhiszeműségtől függetlenül köteles.

A II. rendű alperes csatlakozó fellebbezésével kérte az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezésének megváltoztatását és a felperes 197.150 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére kötelezését, valamint marasztalását a másodfokú perköltségben. Csatlakozó fellebbezését arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság a pernyerése ellenére nem állapított meg a javára perköltséget.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme tartalma szerint az elsőfokú ítélet vele szembeni keresetet elutasító rendelkezésének helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a II. rendű alperes gépjárművön fennálló tulajdonjogától eltekintve helyesen állapította meg és abból helytálló következtetésekre jutott. Fenntartotta azt az elsőfokú eljárásban előadott érvelését, hogy a perbeli gépkocsin a 2014. szeptember 23-án megkötött adásvételi szerződés alapján tulajdonjogot szerzett, abban a hiszemben volt, hogy cégtől vásárolja a gépkocsit és csak később észlelte, hogy a tényleges eladó egy magánszemély. A kereskedelmi forgalomba szerzés tényét nemcsak a II. rendű alperes által megkötött adásvételi szerződést illetően kellett volna vizsgálni, hanem a korábbi adásvételi szerződések viszonylatában is. Az elsőfokú bíróság azonban ennek nem tulajdonított jelentőséget, a felajánlott bizonyítási indítványait mellőzte. A II. rendű alperes eredetiségvizsgálatot követően vásárolta meg a járművet és azt a tájékoztatást kapta, hogy már ezt is megelőzte egy korábbi eredetiségvizsgálat, következésképpen a lefoglalást megelőzően Magyarországon ugyanarra az alvázszámra három eredetiségvizsgálatot is végeztek, amely körülményekből szerinte egyértelműen megállapítható, hogy a gépkocsit kereskedelmi forgalomban szerezte, illetve jogelődje abban szerezhette. Az elsőfokú bíróság indítványa ellenére nem tisztázta, hogy a II. rendű alperes eladója kereskedőtől vásárolta-e a járművet, amely esetben a II. rendű alperes kereskedelmi forgalomban való szerzésének már nincs is jelentősége, mert amennyiben a II. rendű alperes eladója tulajdonos volt, a II. rendű alperes is azzá vált. Mindazonáltal a kereskedelmi forgalomban való szerzésnek nincs jelentősége, mert a felperes kára amellet és annak ellenére is bekövetkezhett volna, hogy a II. rendű alperes kereskedelmi forgalomban tulajdont szerzett-e vagy sem. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárásban a felperessel egyezően adta elő, hogy a vételár

megfizetésének feltétele a III. rendű alperes által végzett előzetes eredetiségvizsgálat eredménye volt. Egyebekben egyetértett a felperes fellebbezésében az I. rendű alperes kárfelelősségével kapcsolatosan kifejtett érvekkel. A felperes az elsőfokú eljárásban a II. rendű alperes jóhiszemű eljárását nem vitatta és azt az elsőfokú bíróság is megállapította. A fellebbezésben a korábbiakkal ellentétes álláspontot tükröző utalás alaptalan és egyebekben a Pp. 235. § (1) bekezdésének tilalmába ütközik. Adott esetben a kárt az I. és a III. rendű alperesek magatartása okozta, amely attól függetlenül megállapítható, hogy a II. rendű alperes vagy annak jogelődje kereskedelmi forgalomban való szerzéssel tulajdonjogot szerzett-e vagy sem. Az azonban nyilvánvaló, hogy az I. és a III. rendű alperes jogszabályoknak megfelelő eljárása esetén a felperes a gépkocsit nem vásárolja meg, így károsodás sem éri. Erre tekintettel helytelennek tartotta a III. rendű alperes fellebbezésében előadottakat, különösen a II. rendű alperes kártérítési felelősségét fejtegető érvelését.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet marasztaló rendelkezésének helybenhagyására irányult, mert az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi érvei mentén a III. rendű alperes kártérítési felelőssége egyértelműen megállapítható.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert annak nem volt fellebbezés hiányában elsőfokon jogerőre emelkedett rendelkezése [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az ítéltábla előrebocsátja, hogy a II. rendű alperes csatlakozó fellebbezésnek nevezett beadványában foglaltakat kizárólag a perköltséget érintő részében lehetett csatlakozó fellebbezésnek tekinteni, míg a beadványban ezt meghaladóan előadott érvelés a Pp. 3. § (2) bekezdése szerint a felperes fellebbezésével szembeni fellebbezési ellenkérelemként volt figyelembe vehető.

Az ítéltábla a felperes fellebbezését csak részben, a II. rendű alperes vonatkozásában tartotta alaposnak, míg a III. rendű alperes fellebbezését alaposnak találta. Ebből következően a II. rendű alperes perköltséget érintő csatlakozó fellebbezése alaptalanná vált, hiszen a II. rendű alperes a vele szembeni érdemi döntés megváltoztatására figyelemmel pervesztes lett, így perköltség megtérítésére nem tarthat igényt.

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokoltá tévő okot az ítéltábla nem látott, így a III. rendű alperes másodlagos fellebbezési kérelme alaptalan. Nem minősül ugyanis a kereseten való túlterjeszkedésnek, hogy az elsőfokú bíróság az egyébként a szerződésen kívül okozott károkért való kárfelelősség szabályaira alapított kereset elbírálása során a munkáltató alkalmazott károkozásáért való felelősségének szabályait [Ptk. 6:540. § (1) bekezdés] is alkalmazta, hiszen az előadott tények alapján nyilvánvaló volt, hogy a perbeli gépjármű eredetiségvizsgálatát a III. rendű alperes egyik alkalmazottja végezte. Mindennek azonban azért nem volt jelentősége, mert az alább kifejtendő indokok szerint a III. rendű alperessel szembeni keresetet az ítéltábla az elsőfokú bíróságtól eltérő indokok alapján nem látta teljesíthetőnek.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, de a döntésével és annak indokaival az ítéltábla csak kisebb részében értett egyet.

A másodfokú eljárásban elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a 2014. október 21-én reggel 9 órakor átadott törzskönyvre, forgalmi engedélyre és a tulajdonosváltás átvezetésének kötelezettségére rendelkezést tartalmazó, a felperes és II. rendű alperes szerződését magában foglaló

teljes bizonyító erejű magánokirat tartalmához képest megállapítható-e, hogy a szerződés aláírását követően órákkal, 13 óra 19 perckor kiállított, az I. rendű alperes jogelődjének betudható hatósági bizonyítvány tartalma és a felperes perben érvényesített kára között az okozati összefüggés fennáll. Másodsorban azt kellett vizsgálni, hogy marasztalható-e az I. és a III. rendű alperes a hatósági eljárásban betöltött szerepük alapján egyetemlegesen, harmadsorban pedig azt, hogy a II. rendű alperessel szembeni keresetnek mi a jogalapja, ez fennáll-e és amennyiben igen, úgy mi a kártérítési felelősség mértéke.

Az ítéletábra az elsőfokú bírósággal nem értett egyet abban, hogy a felperes kára és az I. rendű alperes jogelődjének betudható valótlan tartalmú hatósági bizonyítvány kiállítása között az okozati összefüggés fennáll. Az elsőfokú eljárásban érdemi védekezésében az I. és a III. rendű alperes is hivatkozott a felperes és a II. rendű alperes szerződését magában foglaló teljes bizonyító erejű magánokiratban foglaltakra, amely okirat tartalmához képest, és azzal szemben az elsőfokú bíróság a felperes és a II. rendű alperes egyező előadását fogadta el abban a tekintetben, hogy a vételár megfizetésére az előzetes eredetiségvizsgálat eredményétől feltételezetten és az eredetiségvizsgálatot követően került sor. Ehhez képest az ítéletábra szerint a felek tényállítása, még azok egyezősége esetén is csak a peres felek nyilatkozatának tekintendő, ami önmagában nem képes az okirati bizonyítékkal szemben az abban foglaltakat cáfolni. Adott esetben a teljes bizonyító erejű magánokiratot a felperes és a II. rendű alperes is aláírta, amiből a Pp. 196. § (1) bekezdése szerint az következik, hogy a benne foglaltakat magukra nézve kötelezőnek ismerték el. Márpedig az adásvételi szerződésről kiállított okirat 6. pontja szerint a birtokbaadás reggel 9 órakor történt, a 7. pont értelmében a vevő a tulajdonjog bejegyeztetésére és a teherviselésre reggel 9 órától köteles, az 5. pont pedig a vételárat készpénzben megfizettként tünteti fel és ehhez képest tartalmazza az okirat azt is, hogy a törzskönyv és a forgalmi engedély át lett adva a felperesnek. A szerződés 10. pontja kifejezetten a szerződés egyéb feltételeinek feltüntetésére szolgált, amely pontban az a megjegyzés szerepelt, hogy egyéb feltétel nincs. Mindezekhez képest az ítéletábra szerint a felperesnek és a II. rendű alperesnek nem lett volna elegendő pusztán azt állítani, hogy az aláírásuk ellenére az okirat tartalma valótlan, mert vételárfizetés 9 órakor nem történt, hiszen annak feltétele az előzetes eredetiségvizsgálat felperes számára kedvező eredményéről szóló bizonyítvány kiállítása volt, hanem elő kellett volna adniuk, hogy mikor, hol, ki előtt került sor a vételár tényleges megfizetésére. Nyilatkozatot kellett volna tenniük arra is, hogy a vételár teljesítésének általuk hivatkozott előkérdése, nevezetesen az eredetiségvizsgálat eredménye miért nem szerepel a szerződés egyéb feltételek feltüntetését lehetővé tevő rovatában, mi volt annak az akadálya, hogy ezt a feltételt belefoglalják a szerződésről kiállított okiratba és hogyan lehetséges, hogy a szerződésben a vételár készpénzben való kifizetése szerepel, miközben a felek előadása szerint erre a szerződés aláírásakor még nem került sor, és miért nem tüntették fel azt az okirat megfelelő rovatában, hogy az eredetiségvizsgálat eredményéhez képest fog ez utólag majd megtörténni. Kétségtelen, hogy a magánokirattal szemben van helye ellenbizonyításnak, ennek előfeltétele azonban az alapul szolgáló releváns tények felek általi előadása, amire adott esetben nem került sor. Nem elég ugyanis annak állítása, hogy a felperes és a II. rendű alperes a vételár szerződés aláírásával együtt megtörtént kifizetését illetően valótlan tartalmú nyilatkozatot foglaltak magánokiratba, hanem az előbb említett körülményekre is tényállításokat kellett volna tenniük, aminek hiányában a bizonyítási kötelezettségről és a bizonyítási teherről való tájékoztatásra és bizonyításra sem kerülhetett sor.

Az okirati bizonyítékkal szemben a felperes és a II. rendű alperes egyező tényállítását - miszerint a vételár kifizetése feltételhez volt kötve - az előadásukon kívül semmi nem támasztotta alá. Nem helytálló az e körben felhozott azon érvelésük sem, hogy azért írták alá az adott tartalommal a szerződést, mert előzetes eredetiségvizsgálatra eleve csak adásvételi szerződés megkötése esetén kerülhet sor, hiszen ezzel szemben a büntető iratok közt elfekvő, a perbeli gépjárműre vonatkozó

adatokból egyértelműen kiderül, hogy 2014 februárjában is történt eredetiségvizsgálat a gépkocsira, miközben annak átruházására ekkor nem került sor. Amint arra az I. rendű alperes is helytállóan hivatkozott, nincs jogszabályi alapja annak, hogy adásvételi szerződés megkötése nélkül ne lehetne eredetiségvizsgálatot megrendelni. Az valóban helytálló, hogy a felperes adásvételi szerződés nélkül ilyen vizsgálatot nem tudott volna kérni, de a II. rendű alperes, mint eladó minden további nélkül kezdeményezhette azt.

A felperes és a II. rendű alperes egyező, egyébként az I. rendű alperes érdekeivel ellentétes tényállítása tehát önmagában nem volt alkalmas a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozat cáfolására. Az okirat tartalma alapján viszont csak azt lehetett megállapítani, hogy a felperes teljesítését követően került sor az előzetes eredetiségvizsgálatra, amiből következően bizonyosan nincs okozati összefüggés a szerződés megkötése és teljesítése folytán a felperest a gépjármű lefoglalásából és másnak való kiadásából ért kár és az eredetiségvizsgálat eredménye között, mert a kár már az eredetiségvizsgálat lefolytatását megelőzően bekövetkezett, márpedig az fogalmilag kizárt, hogy egy olyan magatartás okozzon kárt, ami a kár bekövetkezését követi.

Az ítélet tábla nem tartotta helytállónak a felperes okozati összefüggés körében levezetett, és egyébként a Debreceni Ítélet tábla közzétett eseti döntésében is megjelenő érvelést, miszerint adott esetben nincs jelentősége annak, hogy az eredetiségvizsgálat kezdeményezése előtt kötötték meg az adásvételi szerződést, mint ahogy annak sem, hogy ezt megelőzően került sor a vételár kifizetésére, mert ezen események fordított sorrendje esetén is ugyanez az eredmény következett volna be. Az ítélet tábla szerint nem annak van jelentősége, hogy egy, a történeti tényállás részét nem képező hipotetikus eseménysor miként következhetett volna be a valóságban, vagyis hogy mi lett volna abban az esetben, ha az eredetiségvizsgálat eredménye a felperes számára már a szerződés megkötését és a vételár kifizetését megelőzően rendelkezésre áll, hanem csak annak a történeti valós tényállásnak lehet jelentőséget tulajdonítani, hogy az eredetiségvizsgálatra a szerződéskötés és a vételár kifizetése után került sor.

A fentiekre tekintettel az I. rendű alperes Ptk. 6:548. § (1)-(2) bekezdése és az emellett alkalmazandó 6:519. §-a szerint vizsgálandó kárfelelőssége az általános deliktuális kártérítési felelősség feltételei között szereplő okozati összefüggés hiányában nem állapítható meg. Ezért az I. rendű alperessel szembeni keresetet elutasító döntés ezen az alapon helytálló, mert egyébként annak az elsőfokú ítéletben írt és több eseti döntésben is megjelenő indokaival az ítélet tábla a következők miatt nem ért egyet.

A Kormányrendelet 2. § (1) bekezdéséből és 1. § d), valamint e) pontjából következően a közreműködő a vizsgálóállomás, azaz a jogi személy vagy egyéni vállalkozó, nem pedig a vizsgáló, amely utóbbi a közreműködővel foglalkoztatási vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy. A jogszabály normaszövegéből egyértelmű, hogy a vizsgálóállomás, adott esetben a III. rendű alperes az I. rendű alperes jogelődjének közreműködője, hiszen a Kormányrendelet 2. § (1) bekezdése szerint az előzetes eredetiségvizsgálatot a Hivatal - közreműködő igénybevételeivel - végzi. A közreműködői státusz nem csupán közigazgatási jogi, a polgári jogtól elkülönülő megjelölés, hanem a III. rendű alperest polgári jogilag is közreműködőnek kell tekinteni a következő okok miatt. Közhatalmi jogkör gyakorlása miatti kártérítési felelősség a Ptk. 6:548. § (2) bekezdéséből következően, csak a közhatalmat gyakorló jogi személlyel szemben állapítható meg, mással szemben nem, az pedig kétséget kizáróan megállapítható, hogy az eredetiségvizsgálat közhatalmi eljárás részeként került lefolytatásra, az I. rendű alperes jogelődje a Kknytv. 4. § (1) bekezdés e) pontjával ráruházott közigazgatási hatósági jogkör gyakorlása során állította ki a perbeli hatósági bizonyítványt. A közreműködő a Kknytv. 33/A. § (2) bekezdése szerint a közlekedési

hatósággal megkötött hatósági szerződés alapján végezte tevékenységét, a Ket. 77. § (4) bekezdése pedig a hatósági szerződésekre - a Ket.-ben nem szabályozott kérdésekben - a Ptk. szerződésekre vonatkozó általános szabályait rendeli alkalmazni. A Ptk. alkalmazása mellett viszont nincs annak jelentősége, hogy a hatósági szerződést a közreműködő III. rendű alperessel nem az I. rendű alperes jogelődje, hanem a közlekedési hatóság kötötte meg, hiszen a Ptk. 6:136. § (1) bekezdése nevesíti a harmadik személy részére teljesítendő szolgáltatásra kötött szerződést és a perbeli hatósági szerződés nyilvánvalóan ilyen szerződésnek minősült, hiszen a vizsgálóállomás engedélyét kiadó és vele hatósági szerződést kötő közlekedési hatóság a vizsgálóállomás semmilyen szolgáltatását nem vette igénybe közreműködőként, a vizsgálóállomást az I. rendű alperes vette igénybe. A közlekedési hatósággal a hatósági szerződést tehát az I. rendű alperes részére való teljesítés érdekében kötötték, ezért a vizsgálóállomás III. rendű alperes a Ptk. említett rendelkezéséből levezethetően, továbbá a Kormányrendelet 2. § (1) bekezdése szerint is az I. rendű alperes jogelődjének közreműködőjeként vett részt az eredetiségvizsgálati eljárásban.

Ebből viszont az következik, hogy az I. rendű alperes a Ptk. 6:148. § (1) bekezdése szerint az igénybe vett III. rendű alperes magatartásáért úgy felel, mintha maga járt volna el. A közreműködőért helytállásra köteles I. rendű alperes csak azzal mentheti ki magát a felelősség alól, hogy magának a közreműködőnek az eljárása nem volt felróható, nem pedig a helytállni köteles személy felróhatóságának hiányával, ami a közreműködőért való felelősség szempontjából közömbös, hiszen a közreműködőért való helytállási kötelezettséget éppen a közreműködő felelőssége alapozza meg. Adott esetben a perben kirendelt szakértő véleményével alátámasztottan a vizsgálóállomásként működő III. rendű alperessel foglalkoztatási jogviszonyban álló vizsgáló nem az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította az eredetiségvizsgálat elvégzése során, amiért a III. rendű alperes, mint közreműködő kapcsán az I. rendű alperesi jogelőd helytállási kötelezettségét lehetne megállapítani.

Az I. rendű alperes jogelődje és közreműködője, a III. rendű alperes egyetemleges felelősségének megállapítására a Ptk. 6:524. § (1) bekezdése alapján nincs lehetőség, mert nincs a közös károkozashoz elengedhetetlen több károkozó magatartás, hanem csak egy magatartás van, továbbá a közreműködőért való felelősség szabályai között a Ptk.-ban egyetemlegességet megalapító rendelkezés nincs, aminek hiányában csak a helytállásra kötelezett I. rendű alperes marasztalására kerülhetne sor. Az I. és a III. rendű alperes a felperesnek okozott kárért együtt nem felelhetnének, az egyetemlegességnél tehát nincs jogszabályi alapja. Miután a felperes az I. rendű alperessel szemben igényt érvényesített, a III. rendű alperest vele egyetemlegesen ebben a perben marasztalni nem lehetett volna, így a III. rendű alperes fellebbezése az említett okból alapos. Az a fellebbezési érvelése viszont nem helytálló, hogy a vizsgáló önálló felelőssége lenne csak megállapítható, hiszen azt az általa megjelölt jogszabályi rendelkezések nem támasztják alá. A Kormányrendelet közreműködőnek a vizsgálóállomást, nem pedig az azzal foglalkoztatási vagy munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló vizsgálatot tekinti és a 3. § (2) bekezdése az előzetes eredetiségvizsgálat eredményéért kifejezetten a vizsgálóállomás, azaz a jogi személy, nem pedig a vizsgáló felelősségét állapítja meg.

Az ítéletábra a II. rendű alperessel szembeni keresetet illetően az elsőfokú bíróság döntésével és annak jogi indokaival sem értett egyet.

A II. rendű alperes, mint eladó felelősségének jogalapja a Ptk. 6:176. §-ában foglalt jogszavatosság, ami a szerződésszegés egy külön szabályozott speciális esete, amely alapvetően objektív természetű helytállási kötelezettséget jelent. A Ptk. 6:176. § (1) bekezdése szerint, ha a tulajdonjog gyakorlását harmadik személy joga korlátozza, a jogosult megfelelő határidő tűzésével tehermentesítést

követelhet. A Ptk. 6:176. § (1) bekezdésében foglalt tényállás attól függetlenül megvalósult a perben, hogy a II. rendű alperes tulajdonosa volt-e a gépkocsinak vagy sem, illetve hogy tőle a felperes tulajdonjogot szerezhette-e vagy sem. A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében a tulajdonszerzésre való hivatkozás tehát közömbös, de az ítéletábra megjegyzi, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az adásvételi szerződések láncolatában senki nem kereskedelmi forgalomban szerzett és ennek megfelelően a perbeli gépkocsin a II. rendű alperes és a felperes sem szerezhette tulajdonjogot. A K. Járásbíróság előtt 6.B.195/2016. számon folyt büntetőeljárás iratai között lévő vádirat adatai szerint (98-99. oldal) a perbeli gépjármű Magyarországon először forgalomba **M. L.**, a büntető per LXXII. rendű vádlottjának „tulajdonaként” került, aki egyébként a vádirat szerint tudott arról, hogy a gépjármű lopott, tőle vásárolta a gépkocsit **A. Zs.**, majd pedig a II. rendű alperes. A járműnyilvántartás adatai szerint is a gépkocsi valamennyi tulajdonosa magánszemély volt, azaz fel sem merülhet a kereskedelmi forgalomban való szerzés kérdése. Amint azt az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki, a szerződő fél személyének színlelése nem lehetséges, a színlelés ugyanis mindegyik szerződő fél tudatos magatartása és nem adható logikus magyarázat arra, hogy a felek miért színlelték volna a magánszemélyek közötti ügyletkötést, holott éppen a kereskedelmi forgalomban való szerzés biztosította volna a II. rendű alperes és később a felperes tulajdonszerzését. Mindez azonban a per elbírálása szempontjából nem releváns, mert a jogszavatosságnak az az esete áll fenn, amikor a tulajdonjog gyakorlását harmadik személy joga korlátozza. Az ugyanis nem lehet vitás, hogy a felperesi tulajdonjog gyakorlását - akár tulajdont szerzett a gépjárművön, akár nem - a birtoklás és a használat körében mindenképpen korlátozza az a körülmény, hogy a gépkocsit tőle lefoglalták és azt a sértettnek való kiadás folytán nem kapta vissza. A birtoklás és a használat joga nélkül tulajdonjogot gyakorolni nem lehet, a tulajdonjog korlátozottsága tehát nem lehet kérdés, vagyis a jogszavatosság említett esete mindenképp megvalósult.

A tehermentesítés az adott körülmények között lehetetlen volt, mert ahhoz a svéd sértett joglemondására lett volna szükség, amire nyilvánvalóan nem került sor, hiszen neki adták ki a gépkocsit. Miután a tehermentesítés nem lehetséges a Ptk. 6:176. § (3) bekezdése szerint a szerződéstől elállhat és kártérítést követelhet. A (4) bekezdés szerint, ha a kötelezett jóhiszemű volt - amit a felperes a II. rendű alperes vonatkozásában elismert - akkor a kártérítés mértéke a szerződés megkötéséből eredő károkra korlátozódik. A Ptk. 6:213. § (1) bekezdéséből következően elállásra csak akkor kerülhet sor, ha az eredeti állapot helyreállítható. A felperes azonban a gépkocsit nyilvánvalóan nem tudja a II. rendű alperesnek visszaadni, mert azt tőle lefoglalták és másnak adták ki. Erre tekintettel az ítéletábra kiemelt jelentőséget tulajdonított a Ptk. szerződésszegés általános szabályai között szereplő 6:140. §-ában foglaltaknak, amely általános szabályként mondja ki, hogy ha a szerződésszegés következtében a jogosultnak a szerződés teljesítéséhez fűződő érdeke megszűnt, akkor - ha a Ptk. eltérően nem rendelkezik - elállhat a szerződéstől, vagy felmondhatja azt. A Ptk. 6:140. § (3) bekezdése az elállásra vonatkozó általános rendelkezésektől eltérő szabályt fogalmaz meg, ami arra jogosítja fel a jogosultat, adott esetben a felperest, hogy az általa nyújtott szolgáltatás (vétélár) visszatérítésére attól függetlenül igényt tartson, hogy ő maga a II. rendű alperesnek visszajáró szolgáltatást (gépkocsi) nem tudja visszaadni. A Ptk. említett rendelkezése szerint, ha a jogosult - mint a felperes - a szolgáltatás ellenértékét megfizette, kérheti annak visszatérítését akkor is, ha ő a számára teljesített szolgáltatást visszatéríteni nem tudja, és bizonyítja, hogy ennek oka olyan körülményre vezethető vissza, amelyért a kötelezett, azaz a II. rendű alperes felelős, akinek jogszavatossági természetű szerződésszegése áll fenn. Nem kétséges tehát, hogy az említett rendelkezések alapján a II. rendű alperes a teljes vétélár visszatérítésére köteles, ezen kívül a Ptk. 6:176. § (4) bekezdése szerint köteles a szerződés megkötéséből eredő károk megtérítésére, amely károk körébe a hatósági nyilvántartásokba való bejegyzéssel kapcsolatos költségek (a törzskönyv és a forgalmi engedély kiállításának összesen 12.000 forintos díja) és a tulajdonjog

átvezetéséért megfizetett 24.000 forint illeték tartozik bele. A szerződéskötést követően elvégzett eredetiségvizsgálat díja és a más gépkocsi bérlésével kapcsolatosan felmerült költség azonban már nem sorolható a szerződés megkötéséből eredő károk, azaz a negatív interessze körébe, ezért ebben a részében a II. rendű alperessel szembeni kereset is alaptalan.

A felelősségi jogalapra vonatkozó említett rendelkezések mellett a szerződésszegés általános szabálya alkalmazásának nem lehet helye, hiszen speciális rendelkezések határozzák meg, hogy a II. rendű alperes milyen károk megtérítésére köteles. Ha azt kellene vizsgálni, hogy a jóhiszeműnek minősülő II. rendű alperes a szerződéskötéskor mit láthatott előre és mi volt tőle elvárható, akkor azt kellene kijelenteni, hogy aki nem tudja és nem is kell tudnia, hogy a gépkocsi lopott, annak nem kell előre látni, hogy mi történik akkor, ha a gépjárművet a vevőjétől lefoglalják. Mindennek azonban azért nincs jelentősége, mert az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően a Ptk. 6:142. §-ának a felelősség kimentésére vonatkozó általános alakzata adott esetben nem alkalmazható, mert a jogszavatosságra speciális szabályok vonatkoznak és a Ptk. 6:176. § (4) bekezdésének megfogalmazásából egyértelműen kiderül, hogy a szerződés megkötéséből eredő károk megtérítésére az egyébként jóhiszeműnek minősülő eladó mindentől függetlenül köteles.

A kifejtett indokokra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a II. rendű alperest a gépjármű 3.590.000 forintos vételárának visszatérítésére, valamint összesen 36.000 forint, szerződés megkötéséből eredő kár megtérítésére kötelezte, míg a III. rendű alperessel szembeni keresetet elutasította, egyebekben az elsőfokú bíróság érdemben helytálló elutasító ítéleti rendelkezését helybenhagyta.

Az érdemi döntés megváltoztatására figyelemmel változtatta meg az ítéltábla az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését. A felperes az elsőfokú eljárásban a II. rendű alperessel szemben 91 %-ban lett pernyertes, így a kereseti illetékből, az általa előlegezett szakértői díjból és az ügyvédi munkadíjból álló összesen 505.350 forint perköltségből a pernyerésével arányosan 459.868 forint megtérítését igényelhetette, míg a II. rendű alperes a 9 %-os pernyerésére tekintettel a jogi képviselője részére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint megállapított 197.150 forint ügyvédi munkadíjból 17.743 forintba tarthatott igényt. Ezért az ítéltábla a II. rendű alperest a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a különbözet felperes részére való megtérítésére kötelezte. A felperes a III. rendű alperessel szemben az elsőfokú eljárásban teljes egészében pervesztés lett, a törvényes képviselő útján eljáró III. rendű alperesnek azonban az elsőfokú eljárásban felszámított és megállapítható perköltsége nem volt.

A felperes fellebbezése csak a II. rendű alperes tekintetében és csak részben vezetett eredményre, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a felperes és a II. rendű alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségéből a feleket a pernyerés arányában (91 % - 9 %) megillető összeg egybeszámítását követően a II. rendű alperest a különbözet megfizetésére kötelezte. A III. rendű alperes fellebbezésének eredményessége és a felperes III. rendű alperest érintő fellebbezésének eredménytelensége miatt a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes a III. rendű alperes 315.440 forint megfizetett fellebbezési illetékből és az IM rendelet 2. § (2) bekezdése szerint a megbízási szerződés alapján megállapított 103.000 forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megtérítésére. Az I. rendű alperessel szembeni fellebbezés szintén nem vezetett eredményre, az I. alperes azonban fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, a másodfokú tárgyaláson nem jelent meg, így megállapítható másodfokú perköltsége nem volt.

A feljegyzett fellebbezési illetéket a felperes és a II. rendű alperes a pervesztésük arányában

kötelesek a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint megtéríteni.

A II. rendű alperes csatlakozó fellebbezésére 8.100 forinttal több illetéket fizetett az 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) és (4) bekezdése szerint számítandó összegnél (7.900 forint), ezért a szükségtelenül megfizetett összeget az állami adóhatóságtól visszaigényelheti.

, 2020. november 26.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Matosek Edina s.k.. Benedek Szabolcs s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: